

**การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3***

**The School Administration by Sufficiency Economy
of the Basic Education Schools
Under the Office of Bangkok Educational Service Area 3**

มงคล อินทรโชติ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม เพื่อเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนและครู เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร 115 คนและครู 345 คนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 42 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และ เงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ บริหารงาน 4 ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และจำแนกตามประสบการณ์ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาอุปสรรค คือ ผู้บริหารเห็นว่าการทำงานบางงานเป็นเรื่องของครูบางกลุ่มไม่ใช่เรื่องของครูทั้งโรงเรียน ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

คำสำคัญ : การบริหารโรงเรียน เศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The research objectives were: to study the level of success of the School Administration by Sufficiency Economy of the Basic Education Schools Under the Office of Bangkok Educational Service Area 3; to compare the level of success of the Schools Administration by Sufficiency Economy of the Basic Education Schools Under the Office of Bangkok Educational Service Area 3 classified by sex, position and experience of the administrators and teachers and; to study the problems and suggestions for better way of the Schools Administration by Sufficiency Economy of the Basic Education Schools Under the Office of Bangkok Educational Service Area 3. The sample were 115 administrators and 345 teachers from 42 schools Under the Office of Bangkok Educational Service Area 3. Questionnaires were used to collect data and analyzed the data by computer program to calculate percentage, mean, standard deviation and t-test .

The research results found that the level of success of the Schools Administration by Sufficiency Economy by characteristics of Moderation, Reasonableness and Self-immunity and Ethical Qualifications and Set of knowledge in 4 Academic areas of administration; Academic administration, Budget administration, Personnel administration and General administration according to the administrators' and teachers' opinions were at the high level. The comparison of the level of success between administrators' and teachers' opinions towards the Schools Administration by Sufficiency Economy, their opinions were significantly different at the statistical level of 0.05 according to sex. Considering their positions were significantly different at the statistical level of 0.05 and considering the experience their opinions were not different. The problems and obstacles were administrators considered somework belong to some groups not everyone in the schools and the suggestions were administrators had to give priority for community to participate in the development of the Schools Administration by Sufficiency Economy.

Keywords : The School Administration, Sufficiency Economy, The Basic Education.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีกระแสพระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 23 ธันวาคม 2542 มีใจความว่าพระองค์ท่านขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกินมีความสงบ และทำงาน ตั้งอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่มีความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้ ฉะนั้น ถ้าทุกท่าน ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความคิด และมีอิทธิพล มีพลังที่จะทำให้อื่น ซึ่งมีความคิดเหมือนกัน ช่วยกันรักษาส่วนรวม ให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขอย้ำพอควร พออยู่ พอกิน มีความสงบไม่ให้อันอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวรที่จะมีคุณค่า อยู่ตลอดกาล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เป็นแผนที่เกิดจากการระดมพลังความคิดและการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยจากทุกภาคส่วนทุกหมู่เหล่า ทั่วประเทศ ร่วมกันดำเนินการในทุกขั้นตอนอย่างกว้างขวาง ร่วมกันอัญเชิญ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน มุ่งสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

ด้านการศึกษากิจการศึกษาดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามมาตรา 6 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) และนโยบายรัฐบาลรวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้อัญเชิญแนว หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญาพื้นฐานของแผน โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ เพื่อใช้ชี้นำในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการดำเนินการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เกิดความสัมพันธเป็นกระบวนการเดียวกัน คำนี้ถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยครอบครัว เป็นสถาบันหลักที่สำคัญที่สุด และให้มีการผสมผสานวิทยาการใหม่เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยที่มีอยู่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดำเนินนโยบายสอดคล้องกับรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการโดยกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ยกย่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระจายอำนาจปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม
2. เปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน และครู
3. ศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน 163 คน ครู 3,407 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ผู้วิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างตาม

ตารางของเครจซีและมอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียน 115 คน และ ครู 345 คน ค่าความเชื่อมั่น 95 %

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.99 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน คือ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้สู่ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน 4 ด้านบริหารความสำเร็จ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 460 ฉบับ และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 460 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระดับความสำเร็จการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายของค่าเฉลี่ยนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. เปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครู จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ ทดสอบสมมติฐานโดยทดสอบค่าที (t-test)

3. แบบทดสอบตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แจกแจงความถี่นำเสนอข้อมูลเป็นรายชื่อพร้อมความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครู ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.70 มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 94.60 ตำแหน่งงานในปัจจุบัน เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 75.00 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 51.50 ประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่งปัจจุบัน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 85.70

2. ระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารตามคุณลักษณะและเงื่อนไขพบว่า

2.1 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับความสำเร็จมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

2.2 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูอยู่ในระดับความสำเร็จมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

2.3 หลักพอประมาณบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับความสำเร็จมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

2.4 หลักความมีเหตุผลบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ในภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับความสำเร็จมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

2.5 หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีบริหารโรงเรียน 4 ด้านในภาพรวมพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับความสำเร็จมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกด้านข้อเช่นเดียวกัน

2.6 เงื่อนไขคุณธรรมบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับความสำเร็จมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

2.7 เงื่อนไขความรู้บริหารโรงเรียน 4 ด้าน ในภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับความสำเร็จมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามเพศ

3.1 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมพบว่าระดับความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบตามรายด้าน พบว่า ระดับความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 5 คุณลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของเพศชายแตกต่างจากเพศหญิงทุกด้าน

3.2 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่า ระดับความสำเร็จ ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของเพศชายแตกต่างจากเพศหญิงทุกด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตำแหน่ง

4.1 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมพบว่าระดับความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบตามรายด้าน พบว่า ระดับความสำเร็จ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 5 คุณลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระดับความสำเร็จของผู้บริหารแตกต่างจากครูทุกด้าน

4.2 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตำแหน่งบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ในภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 4 ด้านซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครูทุกด้าน

4.3 หลักความพอประมาณบริหารโรงเรียน 4 ด้านในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครูทุกด้าน

4.4 หลักความมีเหตุผลบริหารโรงเรียน 4 ด้านในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครูทุกด้าน

4.5 หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีบริหารโรงเรียน 4 ด้านในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครูทุกด้าน

4.6 เงื่อนไขคุณธรรมบริหารโรงเรียน 4 ด้านในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นผู้บริหารใช้เงื่อนไขคุณธรรมบริหารการรับรู้และชมเชยยกย่องครูที่มีความขยัน หมั่นเพียรต่อการพัฒนาตัวเองตลอดเวลา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครูทุกด้าน

4.7 เงื่อนไขความรู้บริหารโรงเรียน 4 ด้านในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครูทุกด้าน

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์

5.1 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือหลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเงื่อนไขคุณธรรม และเงื่อนไขความรู้ ในภาพรวมพบว่า ระดับความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5.2 การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์บริหารโรงเรียน 4 ด้านในภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปีแตกต่างจากผู้มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปทุกด้าน

6. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3

ปัญหาและอุปสรรคตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู 3 อันดับ คือ 1) ผู้บริหารเห็นการทำงานบางงาน บางกลุ่มไม่ใช่เรื่องของครูทั้งโรงเรียน 2) คือผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวางแผนอัตรากำลังและ กำหนดตำแหน่งที่ขาดแคลนน้อยไป 3) ผู้บริหารให้ความสำคัญกับตัวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. โรงเรียนควรจัดอบรมการบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณให้ครูทุกคน
2. โรงเรียนควรตั้งกองทุนสำรองพิเศษเพื่อทำให้การเบิกจ่ายมีความคล่องตัวโดยเงินกองทุนสำรองควรเป็นเงินนอกราชการ โรงเรียนสามารถจัดหารายได้เช่น ทอดผ้าป่าการศึกษา ขายผลผลิตของนักเรียน การขายอาหารในโรงเรียน กิจกรรมดนตรีโรงเรียน การให้เช่าสถานที่จัดงาน เป็นต้นโรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำกับติดตาม การทำกิจกรรมต่างๆเพื่อความโปร่งใส
3. การขาดแคลนครูสามารถแก้ไขด้วยการหาเงินพิเศษ โดยใช้ทุนสำรองพิเศษ จากเงินบริจาคช่วยเหลือโรงเรียน การทอดผ้าป่าการศึกษา กิจกรรมดนตรีโรงเรียน เงินจากการประมูลขายอาหาร เป็นต้นมาเป็นค่าจ้างครูมาสอนเพิ่มเติม
4. โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำกับติดตาม ประเมินผลในเรื่องของระบบการจัดระบบจัดซื้อ จัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด
5. โรงเรียนควรจัดทำฐานข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับ การบริหารสินทรัพย์ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหาและขอบเขตการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแบบอย่างที่ดีของความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3 จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง
3. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3

บรรณานุกรม

- เกษม วัฒนชัย.(2550). ถอดรหัสเศรษฐกิจพอเพียงเวอร์ชันการศึกษา. มติชนสุดสัปดาห์, 27(1,395),18.
- เกียรติยศ เอี่ยมองเอก. (2546). การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ใน *ทรรคนะบุคคาลกรโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาควม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักพัฒนากิจการนักเรียนนักเรียนนักศึกษาและกิจการพิเศษ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.* กรุงเทพมหานคร : มปท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.* กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2548). *รายงานการพัฒนาดนของประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร: คินพับพลิชซิ่ง(ประเทศไทย).
- _____. (2548). สัมภาษณ์พิเศษ. *วารสารเศรษฐกิจพอเพียง*, 42(6), 41-47.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). *เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา.* เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร : แอล ที เพรส.
- นราภรณ์ คำหวาน. (2544). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.*
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). *หลักการบริหารการศึกษา.* พิษณุโลก : ตรีกุลไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2535). *การวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- _____. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช.(2549). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการศึกษา.* กรุงเทพฯ : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- _____. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา.* กรุงเทพฯ : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- พัฒนากร จัตรวิโรจน์. (2545). *บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2540). *วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- กรมวิชาการ. (2542). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง.* กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิทยา อธิปอนันท์.(2542). *เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งตนเอง.* กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาชุมชน
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). *การบริหารการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ์.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2550). *ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.* (2550-2554). กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สถาบันการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ.(2542).*เศรษฐกิจพอเพียง.* ชลบุรี : มปท.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2543). *เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง.* กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุเมธ ดันติเวชกุล. (2542). *การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.* กรุงเทพมหานคร : กรมพัฒนาชุมชน.
- เสาวลักษณ์ มาพร. (2542). *ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- สมคิด บางโม. (2544). *การบริหารการศึกษา.* เลย : สถาบันราชภัฏเลย.
- สมเดช สีแสง. (2544). *คู่มือการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ.* ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- อภิชัย พันธเสน. (2550). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.* เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการรวมพลังขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.